

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN KHOA HỌC GIÁO DỤC VIỆT NAM**

NGUYỄN MỸ LOAN

**QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN
TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ ĐÁP ỨNG
NHU CẦU ĐÀO TẠO NHÂN LỰC
VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

HÀ NỘI, 2014

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN KHOA HỌC GIÁO DỤC VIỆT NAM**

NGUYỄN MỸ LOAN

**QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN
TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ ĐÁP ỨNG
NHU CẦU ĐÀO TẠO NHÂN LỰC
VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG**

**Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 62.14.01.14**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
TS. PHAN CHÍNH THỨC
TS. TRẦN VĂN HÙNG**

HÀ NỘI, NĂM 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân. Các số liệu trong luận án là trung thực.

Kết quả của luận án chưa từng được tác giả nào công bố trong bất kỳ các công trình khác.

Tác giả luận án

NGUYỄN MỸ LOAN

LỜI CẢM ƠN

Em xin trân trọng cảm ơn TS Phan Chính Thức, TS Trần Văn Hùng, các thầy đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ em trong suốt thời gian nghiên cứu, thực hiện luận án.

Em xin kính cảm tri ân cố GS.TSKH Vũ Ngọc Hải, người thầy đã động viên, giúp đỡ em trong quá trình học tập, nghiên cứu.

Em xin trân trọng cảm ơn quý thầy cô trong hội đồng bảo vệ chuyên đề, bảo vệ luận án các cấp đã có nhiều ý kiến đóng góp giúp em hoàn thiện luận án.

Em xin trân trọng cảm ơn lãnh đạo Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, Trung tâm Đào tạo-Bồi dưỡng Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam và quý thầy cô của Viện, Trung tâm đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu, bảo vệ luận án.

Xin trân trọng cảm ơn các chuyên gia, các đồng nghiệp, cán bộ quản lý các Sở Lao động Thương binh và Xã hội, các trường cao đẳng nghề, trung cấp nghề của 13 tỉnh, thành phố vùng Đồng bằng sông Cửu Long, Ban chỉ đạo Tây Nam Bộ, Sở Giáo dục và đào tạo Thành phố Cần Thơ đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra, khảo sát, thu thập số liệu, tham khảo ý kiến, thử nghiệm giải pháp.

Xin trân trọng cảm ơn ba mẹ, gia đình và các bạn thân đã khuyến khích, động viên, giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận án.

Tác giả luận án

NGUYỄN MỸ LOAN

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	vi
Danh mục bảng.....	vii
Danh mục sơ đồ	ix
Danh mục biểu đồ	ix
Mở đầu	1
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ ĐÁP ỨNG NHU CẦU ĐÀO TẠO NHÂN LỰC.....	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	6
1.1.1 Nghiên cứu trong nước	6
1.1.2 Nghiên cứu ngoài nước	8
1.2 Các khái niệm	11
1.2.1 Giảng viên, đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề	11
1.2.2 Phát triển đội ngũ giảng viên	13
1.2.3 Quản lý phát triển đội ngũ giảng viên	14
1.2.4 Nhân lực, nguồn nhân lực.....	15
1.3 Phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề theo chuẩn.....	19
1.3.1 Vị trí của trường cao đẳng nghề trong hệ thống giáo dục quốc dân	19
1.3.2 Năng lực của giảng viên cao đẳng nghề.....	20
1.3.3 Chuẩn giảng viên cao đẳng nghề.....	23
1.4. Mối quan hệ giữa phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề với nhu cầu đào tạo nhân lực.....	25
1.4.1. Mối quan hệ giữa đào tạo với nhu cầu xã hội.....	25
1.4.2. Đào tạo nhân lực trong điều kiện kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế	28
1.4.3. Vai trò của trường cao đẳng nghề, của đội ngũ giảng viên dạy nghề trong đào tạo nhân lực và phát triển kinh tế xã hội của vùng	30
1.5 Nội dung quản lý phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề đáp ứng nhu cầu đào tạo nhân lực	34
1.5.1 Chủ thể quản lý	34
1.5.2 Nội dung quản lý.....	35
1.5.2.1 Quy hoạch phát triển đội ngũ giảng viên dạy nghề.....	35
1.5.2.2 Tuyển chọn và sử dụng.....	36
1.5.2.3 Đào tạo và bồi dưỡng.....	38
1.5.2.4 Thực hiện chính sách.....	41
1.5.2.5 Quan hệ hợp tác với các cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ.....	42
1.5.2.6 Kiểm tra, đánh giá.....	44

1.6 Những yếu tố tác động đến quản lý phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề	45
1.6.1 Yếu tố khách quan	45
1.6.2 Yếu tố chủ quan.....	48
1.7 Kinh nghiệm một số nước trên thế giới về quản lý phát triển đội ngũ giáo viên, giảng viên dạy nghề.....	49
1.7.1 Kinh nghiệm một số nước.....	49
1.7.2 Kinh nghiệm áp dụng vào phát triển đội ngũ giảng viên dạy nghề Việt Nam.....	54
Tiểu kết chương 1.....	54
CHƯƠNG II.THỰC TRẠNG QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ ĐÁP ỨNG NHU CẦU NHÂN LỰC VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG.....	56
2.1. Khái quát tình hình kinh tế-xã hội và giáo dục-đào tạo vùng Đồng bằng sông Cửu Long	56
2.1.1 Tình hình kinh tế-xã hội.....	56
2.1.2 Khái quát về giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học vùng Đồng bằng sông Cửu Long.....	62
2.2. Thực trạng đội ngũ giảng viên ở các trường cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long	69
2.2.1 Về số lượng-cơ cấu, độ tuổi, giới tính.....	70
2.2.2 Năng lực sư phạm.....	72
2.2.3 Năng lực chuyên môn.....	73
2.2.4 Phẩm chất.....	77
2.2.5 Nhận xét chung.....	78
2.3. Thực trạng quản lý phát triển đội ngũ giảng viên ở các trường cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long	79
2.3.1 Nhận thức về tầm quan trọng của công tác quản lý phát triển đội ngũ giảng viên dạy nghề đáp ứng nhu cầu đào tạo nhân lực.....	80
2.3.2 Công tác qui hoạch phát triển đội ngũ giảng viên dạy nghề.....	81
2.3.3 Tuyển dụng và sử dụng.....	84
2.3.4 Đào tạo và bồi dưỡng.....	85
2.3.5 Quan hệ hợp tác với các cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ.....	88
2.3.6 Thực hiện chế độ chính sách	90
2.3.7 Kiểm tra đánh giá	92
2.3.8 Nhận xét chung	93
Tiểu kết chương 2	96
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG	97

3.1 Phương hướng phát triển kinh tế-xã hội, phát triển nhân lực vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2020.....	97
3.1.1 Phương hướng phát triển kinh tế-xã hội vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2020	97
3.1.2 Phương hướng phát triển nhân lực vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2020	99
3.2 Phương hướng phát triển dạy nghề, phát triển trường cao đẳng nghề và đội ngũ giảng viên cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2015, định hướng đến năm 2020.....	101
3.2.1 Phương hướng phát triển dạy nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2011-2015, định hướng đến năm 2020	101
3.2.2 Một số dự báo phát triển trường cao đẳng nghề và đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2015, định hướng đến năm 2020	102
3.3. Nguyên tắc đề xuất các giải pháp quản lý phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long.....	104
3.4. Đề xuất một số giải pháp quản lý phát triển đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề vùng Đồng bằng sông Cửu Long	106
3.4.1 Tăng cường giáo dục, tuyên truyền thông tin nhằm nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của đội ngũ giảng viên dạy nghề	106
3.4.2 Quy hoạch phát triển đội ngũ giảng viên cao đẳng nghề và đội ngũ giảng viên cao đẳng nghề đầu ngành	107
3.4.3 Đổi mới tuyển chọn và sử dụng hợp lý đội ngũ giảng viên	110
3.4.4 Đào tạo và bồi dưỡng giảng viên	111
3.4.5 Quan hệ hợp tác với các cơ sở sản xuất, kinh doanh và dịch vụ	115
3.4.6 Thực hiện chế độ, chính sách tạo động lực làm việc cho giảng viên	116
3.4.7 Tăng cường kiểm tra, đánh giá tổ chức quản lý phát triển đội ngũ giảng viên	118
3.4.8 Mối quan hệ giữa các giải pháp	119
3.5 Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các giải pháp đề xuất	120
3.6 Thử nghiệm giải pháp.....	123
3.6.1 Thử nghiệm giải pháp “Đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên trường cao đẳng nghề”	123
3.6.2 Thử nghiệm giải pháp “Quan hệ hợp tác với các cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ”	130
Tiểu kết chương 3.....	133
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	135
1 - KẾT LUẬN.....	135
2 - KHUYẾN NGHỊ.....	136
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ.....	139
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	140

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBGV – CNV	Cán bộ giáo viên-Công nhân viên
CBQL	Cán bộ quản lý
CĐN	Cao đẳng nghề
CĐSP	Cao đẳng sư phạm
CNH – HĐH	Công nghiệp hóa-Hiện đại hóa
CSVC	Cơ sở vật chất
CSDN	Cơ sở dạy nghề
CS SXKD-DV	Cơ sở sản xuất kinh doanh-dịch vụ
ĐBSCL	Đồng bằng Sông Cửu Long
ĐHSPKT	Đại học sư phạm kỹ thuật
ĐNGVDN	Đội ngũ giảng viên dạy nghề
ĐTN	Đào tạo nghề
GD-ĐT	Giáo dục-Đào tạo
GDKT&DN	Giáo dục kỹ thuật và Dạy nghề
GDNN	Giáo dục nghề nghiệp
GV	Giáo viên
GVDN	Giảng viên dạy nghề
HSSV	Học sinh sinh viên
KH-KT	Khoa học kỹ thuật
KNN	Kỹ năng nghề
KT-XH	Kinh tế-xã hội
LĐTĐ & XH	Lao động-Thương binh và Xã hội
NCKH	Nghiên cứu khoa học
SCN	Sơ cấp nghề
SPDN	Sư phạm dạy nghề
TCCN	Trung cấp chuyên nghiệp
THCN	Trung học chuyên nghiệp
TCN	Trung cấp nghề
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TTDN	Trung tâm dạy nghề
VH - LTKT	Văn hóa-Lý thuyết kỹ thuật

DANH MỤC BẢNG

SỐ TT	TÊN BẢNG	TRANG
Bảng 1.1	Phân biệt khái niệm các thuật ngữ đào tạo	38
Bảng 2.1	Dân số và mật độ dân số năm 2010 ở ĐBSCL	56
Bảng 2.2	Dân số thành thị-nông thôn năm 2010 vùng ĐBSCL	57
Bảng 2.3	Lực lượng lao động từ 15 tuổi trở lên qua 5 năm của vùng ĐBSCL	58
Bảng 2.4	Tỷ lệ lao động từ 15 tuổi trở lên đang làm việc so với tổng dân số phân theo địa phương	58
Bảng 2.5	Tỷ lệ dân số từ 15 tuổi trở lên chia theo bằng cấp ở cả nước và vùng ĐBSCL	58
Bảng 2.6	Tỉ lệ lao động đang làm việc đã qua đào tạo trong 5 năm phân theo vùng	59
Bảng 2.7	Tỷ lệ lực lượng lao động trong tuổi lao động theo trình độ chuyên môn kỹ thuật phân theo vùng năm 2010	59
Bảng 2.8	Tỷ lệ thất nghiệp và thiếu việc làm trong tuổi lao động năm 2010 vùng ĐBSCL	60
Bảng 2.9	Tỷ lệ lao động trong các ngành kinh tế giai đoạn 2005-2010	60
Bảng 2.10	Thống kê các trường ĐH, CĐ, TCCN của vùng ĐBSCL	63
Bảng 2.11	Số lượng HS tốt nghiệp THPT ở thành phố Cần Thơ	64
Bảng 2.12	Số lượng HS ở thành phố Cần Thơ vào học đại học, cao đẳng	65
Bảng 2.13	Thống kê số lượng trường CĐN, TCN, TTDN vùng ĐBSCL	66
Bảng 2.14	Qui mô HSSV, số lượng GV dạy nghề từ năm học 2008-2009 đến năm học 2010-2011 ở các trường khảo sát	70
Bảng 2.15	Cơ cấu ĐNGV theo các nhóm nghề	71
Bảng 2.16	Độ tuổi, giới tính của ĐNGV các trường	71
Bảng 2.17	Trình độ nghiệp vụ sư phạm của giảng viên các trường	72
Bảng 2.18	Trình độ, nguồn đào tạo của ĐNGV ở các trường khảo sát	73
Bảng 2.19	Trình độ KNN, mức độ thực hiện KNN của ĐNGV ở các trường	74
Bảng 2.20	Trình độ ngoại ngữ, tin học, lý luận chính trị, quản lý nhà nước của ĐNGV ở các trường	75
Bảng 2.21	Ý kiến của CBQL về quản lý phát triển đội ngũ giảng viên dạy nghề hiện nay của trường	82
Bảng 2.22	Ý kiến của cán bộ quản lý về những nội dung đào tạo, bồi dưỡng cho giảng viên dạy nghề đã thực hiện trong 3 năm	86
Bảng 2.23	Ý kiến của GVDN về những nội dung đào tạo, bồi dưỡng cho GVDN đã thực hiện trong 3 năm	87

Bảng 2.24	Ý kiến các trường về mối quan hệ hợp tác với các cơ sở sản xuất kinh doanh-dịch vụ	88
Bảng 2.25	Ý kiến của cán bộ quản lý về mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường với các cơ sở sản xuất kinh doanh-dịch vụ	88
Bảng 2.26	Ý kiến của giảng viên dạy nghề về mối quan hệ hợp tác của trường với các cơ sở sản xuất kinh doanh-dịch vụ	89
Bảng 2.27	Đánh giá của giảng viên dạy nghề về mức độ khó khăn thường gặp khi thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học	91
Bảng 2.28	Ý kiến của giảng viên dạy nghề đề xuất các giải pháp nhà trường cần hỗ trợ để GV được đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ	91
Bảng 2.29	Ý kiến của cán bộ quản lý đề xuất các giải pháp nhà trường cần hỗ trợ để GV được đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ	92
Bảng 2.30	Ý kiến CBQL đánh giá công tác quản lý phát triển ĐNGV của trường	93
Bảng 3.1	Cơ cấu trình độ đào tạo đến năm 2015 và 2020	99
Bảng 3.2	Tỷ lệ nhân lực qua đào tạo/tổng số nhân lực trong các lĩnh vực kinh tế	99
Bảng 3.3	Nhu cầu giáo viên, giảng viên dạy nghề đến năm 2015 và 2020	100
Bảng 3.4	Các chỉ số định hướng phát triển nhân lực vùng ĐBSCL	100
Bảng 3.5	Dự báo số lượng CSDN vùng ĐBSCL	101
Bảng 3.6	Dự báo qui mô đào tạo, số lượng GVDN trong các CSDN vùng ĐBSCL	102
Bảng 3.7	Dự báo qui mô đào tạo và GVDN trường CDN vùng ĐBSCL	103
Bảng 3.8	Khảo nghiệm tính cần thiết của các giải pháp	121
Bảng 3.9	Khảo nghiệm tính khả thi của các giải pháp	122
Bảng 3.10	Kết quả sau thử nghiệm “đào tạo chuẩn hóa giảng viên và nâng chuẩn giảng viên” ở 03 trường CDN	124
Bảng 3.11	Kết quả sau thử nghiệm “Bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm và năng lực NCKH” ở 03 trường CDN	126
Bảng 3.12	Kết quả sau thử nghiệm “Bồi dưỡng năng lực chuyên môn, nghiệp vụ” ở 03 trường CDN	127
Bảng 3.13	Kết quả sau thử nghiệm “Bồi dưỡng ngoại ngữ và tin học” ở 03 trường CDN	129
Bảng 3.14	Kết quả sau thử nghiệm giải pháp “Quan hệ hợp tác với các CS SXKD-DV” ở 03 trường CDN	131